

The Oldest and Most Popular Slovene Newspaper in United States of America.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Najstarejši in najbolj priljubljen slovenski list v Združenih Državah Ameriških.

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod—za pravico in resnico—od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKES ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

STEV. (No.) 224

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 19. NOVEMBRA — SATURDAY, NOVEMBER 19, 1932

LETNIK (VOL.) XLI

Vprašanje vojnih dolgov povod sporom

Francoska vlada utegne pasti. — Reparacijsko vprašanje znova načeto. — Italija namerava predložiti noto Ameriki.

Pariz, Francija. — Kakor je ameriška javnost nevoljna nad evropskimi narodi, da se hočejo brez vsake tehtne utemeljitve iznebiti svojih dolžnosti napram Ameriki in se branijo plačati posojilo, ki jim ga je Amerika dala ob času njih največje stiske, enaka nevolja sega tako daleč, da bo vzrok razprtijam celo v njih deželah samih.

Ako bo Amerika odbila zahteve Anglije in Francije, ki ste ji jo nedavno stavile v posebnih notih, bo to najbrž značilo tudi padec sedanje Herriotove vlade v Franciji. O min. predsedniku Herriotu je namreč znano, da se zavzema za to, da se Ameriki točno plača obrok, ki zapade 15. decembra, ako bi ameriški kongres ne dovolil odloga plačila. Nasprotno pa je večina poslancev v parlamentu drugačnega mnenja in ako bo Herriot skušal dobiti dovoljenje, da izvrši plačilo, bo to obenem tudi značilo njegov padec, kajti njegovo politično stališče že zdaj ni preveč trdno.

V slučaju, da bo Amerika brezpogojno zahtevala svoj denar, utegne to znova priklicati k življenju sporno vprašanje nemških reparacij, o katerem se je domnevalo, da je bilo končno rešeno na lausanski konferenci preteklo poletje. Francija bo namreč odklonila ratifikacijo sporazuma, do sedaj znane, in seženega na tej konferenci, in tako se bo moral celi zmedti znova iskati konec.

Kakor govore poročila iz Rima, namerava v par dneh tudi italijanska vlada poslati v Washington noto z apelom, naj ji da ameriška vlada odloga za plačilo obroka, ki zapade 15. decembra in ki znaša sedem milijonov dolarjev. Italija je že od tedaj, ko se je razglasil Hooverjev moratorij, stala na stališču, da ne bo mogla svojih vojnih dolgov plačati, ako se bodo ukimila reparacijska plačila od strani Nemčije.

VERIGA OKROG JUGOSLAVIJE

Budapesta, Ogrska. — Ob povratku min. predsednika Gömbösa z obiska iz Rima so se zopet obnovile vesti, da se Oton Habsburški postavi na otonski prestol in da se oženi z italijansko princezino Marijo. S tem bi bil uvrščen nov člen v italijanski verigi okrog Jugoslavije; bolgarska kraljica je namreč tudi italijanska princezinja.

NEMIRNI MLEKARI

Chicago, Ill. — Zborovanje unijskih razvaževalcev mleka, ki se je vršilo v sredo večer, se je od mirnega začetka razvilo v tak hrup, da je morala policija spremljati unijske uradnike na njih domove. Uradniki so namreč predlagali, naj mlekarji sprejmejo znižanje plače za \$5 na teden, da se bo nato mleko lahko znižalo na 9c kvart. Razvaževalci so bili odločno

GIBANJE ZA PIJAČO

Celo preklíc 18. amendmента se utegne odobriti v decemborskem zasedanju kongresa.

Washington, D. C. — Kakor sodijo opazovalci iz razpoložljivega, ki vlada med kongresniki, bo temeljita izprememba glede prohibicije nastala hitreje, kakor se je pričakovalo, in z manjšim trudom od strani mokrih. Optimisti gredo celo tako daleč, da trdijo, da ta kongres, ki se sestane v decembru, ne bo odobril samo izpremembe Volsteadovega zakona, marveč tudi preklíc temeljne podlage tega zakona, namreč 18. amendmента v ustavi. Ako pa v sedanjem zasedanju ne bo preklíc amendmента prodril, se to z gotovostjo lahko pričakuje pri izrednem zasedanju kongresa, ki ga bo sklical novi predsednik Roosevelt spomladi. Krogi, ki so v ožjih stikih z Belo hišo, napovedujejo, da bo predsednik Hoover podpisal zakon za legalizacijo piva, ki ga utegne kongres sprejeti.

Povod domnevi, da bo možno že pri sedanjem zasedanju zapisati konec 18. amendmента, daje senzacionalno dejstvo, da se je mnogo kongresnikov iz suhih južnih držav "izpreobrnilo" in so se pod vplivom izida zadnjih volitev tudi oni naginili na stran mokrih in večina jih je pri volji, da podpirajo demokratsko platformo za preklíc amendmента brez vsakih pogojev in da torej tudi niso nasprotni povratku prejšnjih salunov.

Mnogo znanih suhačev se zavzema za to, da pride vprašanje preklíca pred sedanjim kongres, med njimi celo nekdanji silovito strogi suhač, senator S. D. Fess iz Ohio. Vendar pa ta mož zdaj še pravi, da bo v svoji državi propagiral proti ratifikaciji preklíca, ako bo v kongresu sprejet.

ZVERINSKI BANDIT

Chicago, Ill. — Celo južno stran mesta je v četrtek celi dan preiskovala policija, da dobi v roke neko propalico, ki je skrajno hladnokrvnostjo izvršil dva zločina drugega za drugim. Okrog 10. ure v sredo zvečer se je ta bandit, ki je star okrog 22 do 25 let, približal avtomobilu, ki je stal pred 6353 So. Lincoln St., v katerem sta sedela 38letni F. F. Jordan, 6239 So. Winchester Ave., in 25letna Emma Danke, 162 W. 74th Street. S samokresom v roki jima je napovedal, da zahteva njihov denar. Jordan se mu je hotel ustaviti; ko pa je odprl vrata avtomobila, je oddal bandit nanj dva strela in ga z drugim smrtno zadet ter ušel, še predno so prihiteli ljudje, ki so silili krike Miss Danke. — Par minut pozneje je isti bandit na enak način napadel drugi par pred 5720 So. Lincoln St. Ker se mu nista upirala, je oba zvezal in ju nato odpeljal v njih avtomobilu. Na nekem samotnem mestu je fanta vrgel iz avtomobila, dekle pa je odpeljal s seboj.

proti in zadeva bo prišla na tajno glasovanje.

Otvoritev kampanje proti depresiji!

"Depresija" je beseda latinskega izvora in pomeni po naše: stlačenosť, oslabelost, potrtost, itd. Ko so po vojni začele pešati po svetu gospodarske razmere, so to besedo udomačili po vsem svetu za označbo oslabelel gospodarskih razmer. Sicer te besede ni potreba tolmačiti, dandanes pozna njen pomen vsak.

Pred par leti je prišel v Ljubljano v starem kraju neki podgorski kmet z Dolenjskega. Imel je dobiti nekaj denarja od nekega zavoda. Ko pride v urade zavoda, so mu začeli tožiti o depresiji. On pa, ki je samo mislil, da bo dobil, po kar je prišel, se ni dosti brigal za to besedo tujko "depresija" in je, ko so mu pojasnili vso povest o nezmognosti plačila, zahteval, da se mu plača, kar zahteva. Še enkrat so mu pojasnili in povedali, da je vsega vzrok depresija. Nato pa vpraša: "Ja, gospodje, kaj pa je to za en hudič, depresija?" — Pa mu je pojasnil uradnik pomen te besede. — "Aha," je dejal kmet, "zdaj pa že vem, to je hudičeva preša, s katero nas hudič preša bolj in bolj, posebno pa naše varžete, da nimamo nič." — "Da, da, nekaj takega bo," so prikimali gospodje, in kmet je odšel in pravil po svoji okolici o tej "preši".

Pa denimo šalo na stran. Gospodarska depresija je tekom zadnjih treh let resnično "sprežala" vse svetovno gospodarstvo skoro v nič. Treba je gigantčne borbe vsepovsod za obstanek. Vse se bori proti depresiji. Tudi Vaš stari prijatelj in znanec "Amerikanski Slovenec" se mora trdo boriti za svoj obstanek. Zato je sklenil "Amerikanski Slovenec", da mobilizira vse svoje sile te dni in se vrže z vso svojo silo v boj proti depresiji! Njegovo geslo je:

Častno zmagati ali častno pasti!

Radi tega list "Amerikanski Slovenec" s temi vrsticami nánzanja veliko letno kampanjo proti depresiji. Kampanja bo trajala od 20. novembra 1932 pa do 28. februarja 1933, to bo ravno 100 dni. Da, 100 dni se bo vojskoval naš stari bojevnik "Amerikanski Slovenec" za svoj obstanek. VOJSKOVAL SE BO PROTI DEPRESIJI! Vi vsi njegovi prijatelji in znanci, ki sočustvujete z njim, mu pa pridno pomagajte, da v tej borbi ne omaga. Saj "Amerikanski Slovenec" je Vaš in Vi ste njegovi, zato mu nihče pomoči ne more odreči.

Da bo Vam lažje pomagati

ovojemu staremu prijatelju in znancu "Amer Slovincu" v tej njegovi borbi proti depresiji, je sklenil tudi on Vam pomagati. Prečitajte natančno kampanjski oglas na tretji strani te številke. Tam boste našli vse pogoje te kampanje proti depresiji. Za to dobo 100 dni, ko se bo vršila kampanja, je znižana naročnina za list

20%

S tem je dana vsem prilika, da na podlagi znižane naročnine poravnajo svojo zastalo naročnino in jo obnove še za naprej, za kolikor časa ali let želijo in morejo. S tem bo vsem naročnikom, kakor onim, ki se bodo nanovo naročili, veliko pomagano. Novi in stari naročniki, vsi enako so deležni te določbe. Zraven tega dobi še vsak, ki bo pridobil nove naročnike, krasne nagrade. Prečitajte točno in natančno kampanjski oglas in potem se odločite takoj, kako boste sodelovali v tej kampanji. Pomnite, da Vas štiri prijatelj in znanec "Amerikanski Slovenec" prosi pomoči in tudi pričakuje, da noben njegov pravi prijatelj ne bo držal rok križem in gledal, da bi se "Amer. Slovenec" sam boril proti depresiji, ki ga ogroža. Vsek naj stari kar more in velik uspeh se bo dosegel, ki ga boste ob zaključku veseli Vi in "Amer. Slovenec".

Pa tudi volili bomo!

"Saj bodočega predsednika smo že izvolili!" poročete. Da, res smo ga izvolili. Toda tekom te kampanje pa želi list "Amerikanski Slovenec", da ameriški Slovenci izvolimo najpopulárnejšega Slovence ali Slovenko med nami v Ameriki. Ta volilni kontest in tozadavna pravila so objavljena na tretji strani te številke. Prečitajte jih pazljivo in potem, ko boste za naročnino pošiljali, v tem zmislu volite. Tisti, ali tista, ki bo izvoljen (a) za najpopulárnejšega Slovence (ko) v Ameriki, bo prejel (a) krasno dragoceno kupo, ki je tudi objavljena v oglasu. Kupa bo krasno engravirana in bo zgodovinski spominček tistega (e), ki jo bo dobil (a) v tej kampanji. Zato pa vse našelbine v boj! Nominirajte takoj, ko boste te dni pošiljali svoje prve nove naročnine, gotovo osebo iz Vaše našelbine. Otvorimo takoj ob začetku živahno gibanje v tem oziru. Nominira lahko vsak samega sebe, ali pa koga drugega iz domače ali katerekoli druge našelbine. Tozadavni pogoji so jasno navedeni v oglasu za kontestne volitve. Pričaitajte vse natančno in potem takoj v boj z "Amerikanskim Slovincem" proti depresiji!

NA DELO ROJAKI VSEPOVSOD ZA "AMER. SLOVENCEN"!

DA OHRANIMO NAŠEMU NARODU TO DRAGOCENO DEDIŠČINO NAŠIH VELIKIH SLOVENSKEH PIJONIRJEV, MSGR. BUHA, VELEČ. G. ŠUŠTARŠIČA IN DR.!

"AMERIKANSKI SLOVENEK" MORA ZMAGATI NAD DEPRESIJO!

POMAGAJMO MU VSI!

SESTANEK SE BO VRŠIL V TOREK

Washington, D. C. — Konferenca med Hooverjem in Rooseveltom glede vprašanja vojnih dolgov se bo vršila v torek. V četrtek je namreč Roosevelt telefonično obvestil Belo hišo, da pride v torek popolne v Washington in se bo takoj odpravil k Hooverju na sestanek. Poleg vojnih dolgov se pričakuje, da se bo pri konferenci razpravljalo tudi vprašanje svetovnega razoroževanja in ekonomska stalnost.

Katoliški Slovenci, oglašajte svoje priveditve v "Amerikanskem Slovincu"!

IZREDNO ZASEDANJE ZAKONODAJE

Springfield, Ill. — Na poziv governorja Emmersona se je začetkom tega tedna sestala državna zakonodajna k izrednemu zasedanju, na kateri se ima ukreniti pomoč za brezposelne. Kakor se izražajo voditelji, se bodo na tem zasedanju odobrili ukrepi samo za začasno pomoč, glede stalnega reliefa bo morala razmotrivati zakonodajna na svojem rednem zasedanju zavotnega razoroževanja in ekonomska stalnost.

NEMŠKI KABINET ODSTOPI

Berlin, Nemčija. — Kar se je moralo prej ali slej zgoditi,

se je zgodilo pretekli četrtek. Kanceler von Papen, ki je skozi šest mesecev vladal Nemčijo pod pokroviteljstvom predsednika Hindenburga in z diktatorsko silo, je končno videl, da je nemogoče iti naprej po tej poti in je odstopil s celim svojim kabinetom. V novem parlamentu je imel za seboj samo 10 odstotkov poslancev, in mu je torej preostajalo le, ali odstopiti ali vladati s pravo diktaturo. Hindenburg je zvečer istega dne poklical k sebi voditelje strank, da se sestavi koalicijska vlada.

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovincu; čitajte ga!

Iz Jugoslavije.

BOJI MED NABIRALCI KOSTANJA IN LASTNIKI GOZDOV; ŽALOSTNA POSLEDICA GOSPODARSKE KRIZE. — KRAVA IMELA SEDEM TELET. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NEZGODE, NESREČE IN DRUGO IZ DOMOVINE.

Boj za obstanek med delavcem in kmetom

Hudo pritiska gospodarska kriza tako na delavca, kakor tudi na kmeta in oba bijeta boj za obstanek. Včasih, tako poročajo iz D. M. v Polju, pride do prav žalostnih slučajev, ki jasno pokažejo, kako se vsak bori za košček kruha. Tudi ta, kateremu je navadno ostajal, ali če mu že ni ostajal, se mu ni bilo treba vsaj bati pomanjkanja. Dandanes je vse kakor na glavo postavljeno, vse drugače. Kmet, ki je imel letos radi dolgotrajne suše zelo pičle pridelke, je na jesen skupil nekaj stotakov za gobe, katere so zlasti letos v izobilju obrabile, in prav tako tudi kostanj, za katerega tudi nekaj strži in si tako nabavi potrebne stvari za bližajočo zimo. — Tovarniški delavec pa menda še nikdar ni bil v taki stiski in pomanjkanju, kakor ravno letos, in skrbi ga tarejo, kako bo preživel sebe in družino čez zimo. Nič čudno ni, da si ti revni delavski sloji pomagajo z nabiranjem gob in kostanja po obširnih hribovskih vaseh Gaberje, Javor, Janče, Volavje in drugod, v veliki trebeljevski občini. Take reči so revne delavske družine že od nekdanj nabirale po teh krajih in nihče jim tega ni branil. Letos je pa kriza prisilila kmeta, da se s temi darovi sam okoristi in jih ne pusti drugim nabirati. Kmetje pripovedujejo, da toliko teh nabiralec izmed delavskega ljudstva še nikoli ni bilo in v strahu, da jim vsega ne poberejo, so jih začeli preganjati. Mnogi kmetje so v svojih kostanjevih nasadih stražili in na več krajih je prišlo med delavci in kmeti, ki so branili svoje, do pretepa. Mnogi kmetje so na prošnjo revnih nabiralec dovolili, da ti smejo nabrati kostanja, kolikor ga potrebujejo za se. Nekateri teh nabiralec so pa nasilni in tako je prišlo nad vasjo Volavje do pretepa in so delavski nabiralci dva kmeta, ki sta jim hotela odvzeti nabrani kostanj, nevarno poškodovali. Enega so vrgli v precej globok prepad, drugega pa obdelovali z gorjačo in noži. Ko so vaščani izvedeli, kaj se je zgodilo, so prihiteli in nekaj nabiralec vjeli, zvezali in jih izročili orožnikom.

Smrtna kosa

V Marenbergu je umrla Marija Langeršek, soproga posestnika in trgovca. — V ptujski bolnici je umrla na zastrupljenju Viljemina Braunštajer iz Krčevine pri Ptuj, stara 22 let. — V Idriji je umrla Rozalija Arko, sestra dekana Msgr. M. Arko, stara 90 let. — V Dravljah je umrl Lojze Gorjup, šolski upravitelj v Globokem.

Smrtna nesreča

Na državni cesti proti Ormožu so se splašili konji posestnika Toriča iz Frankovec in podrli na tla 85letno zasebno Marijo Canjkovo, preko katere je šel tudi voz. Canjkova je radi poškodb na mestu izdihnila.

Odenj

V stanovanjskem poslopju posestnika Ludvika Forstneriča v Janškem Vrhu se je zaslialo, ko je bila družina ravno zbrana pri večerji, sumljivo praske-tanje. Ko je gospodinja pogledala, kaj je, je opazila, da je streha v plamenih. Ogenj se je razširil iz dimnika. — Rešili so pohoštvo, živino in orodje.

Belokranjska letina

Iz Metlike poročajo: Največ je takih posestnikov, ki so pridelali komaj četrtno pričakovanega krompirja. Kjer ga je bilo v dobrem letu za 10 košev, sta letos samo dva. Strn se ni obnesla, ječmen veliko ne zaleže, ovsu pa sploh ne sejejo. Koruza je jalova, ima veliko stebel, a storži so redki. Edini pridelek je fižol, kjer ga ni uničila suša.

Nesreča pri žaganju drv

Na dvorišču Franca Povaleja, trgovca z drvni v Ptuj, je žagal drva 37letni delavec Fr. Gajšek z Ostrožnega. Nažagano poleno je na grči spodletelo in mu s tako silo priletelo v prsi, da mu je zdrobilo prsni koš in je Gajšek v bolnici umrl za hudimi poškodbami.

Nenavadna krava

Metlika, 28. oktobra. — V Dolu nad Suhorjem pri Jelni-

AMERIKANSKI SLOVENEK The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891. Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

Subscription rates table: Za celo leto \$5.00, Za pol leta \$2.50, Za četrt leta \$1.50.

POZOR!—Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Naši pionirji, ki so nam dali Amer.Slovenca in -- mi

Mnogi naši še živeči slovenski pionirji se s ponosom spominjajo žrtev, ki so jih morali doprinesiti ob rojstvu "Amerikanskega Slovenca".

Ne amemo misliti, da so bili naši ljudje v mladostni dobi "Amer. Slovenca" bogati. Plače so bile majhne; svojih domov še naši niso imeli.

Se li še spominjate depresije l. 1907? Kako je vse obupavalo in tožilo. A glejte, sonce je zopet zasijalo in naši rojci so imeli sladko zavest, da so zopet storili svojo dolžnost do svojega edinega katoliškega časopisa.

KAJ PA MI? Kaj je naša dolžnost v teh težkih časih? Podpreti naš list z ljubeznijo in energijo. Kaj bi rekli naši pionirji, ako bi smeli vstati iz groba in priti med nas?

Slovensci, nikar! Na pomoč listu! Z dobro voljo, s hvaležnostjo, ljubeznijo do vere in naroda.

morju pravo pot, KER GA JE RODILA LJUBEZEN NARODA. NAJ BI TA LJUBEZEN NE ODREKLA SODELOVANJA TU-DI V TEJ URI PREISKUŠNJE "AMER. SLOVENCA"!

DR. SV. CIRILA IN METODA ŠT. 33 Z.S.Z. Chicago, Ill.

Občinstva iz Chicage in okolice se ponovno naznanja, da društvo sv. Cirila in Metoda priredi slavnostno prireditev, spojeno z mladinskim oddelkom Chicago Youngsters Br'ch No. 2.

Sorojaki iz Chicage in vseh sosednjih naselbin se prav vrljudno vabijo, da se te izvanredne prilike udeležijo, ker program je tako bogat, da ga še ni imela slovenska naselbina v Chicagi.

ČAROVNIŠKI VEČER V COLLINWOODU Cleveland-Collinwood, O.

Vsem je še v dobrem spominu večer, ki so ga pred šestimi leti priredili v Collinwoodu čarovniki; dvorana Slovenskega Doma je bila tedaj natlačena polna in občinstvo je doživelo najslajnejši večer, katerega zamore nuditi le čarovniška umetnost.

Da bodo čarovniki tudi temeljito obdelali svoje stroke, ni treba posebno povdarjati; oni celo garantirajo popolnen uspeh. Izrekli so se, da bo velika dvorana Slov. Doma premajhna, torej ni rizike na strani Zveze collinwoodskih društev, temveč na strani čarovnikov.

Čarovniška predstava bo ob enem venčala prvi uspeh, ki ga bo Zveza collinwoodskih društev omenjenega večera doživela; odvisno je tedaj le od collinwoodskega občinstva, da omenjenega dne podpre Zvezo s svojo naklonjenostjo.

K sklepu se še opozarja na šaloigro "Pri belem konjčku", katero uprizori dram. društvo Adrija v nedeljo, 20. novembra, v Slov. Domu na Holmes Ave. Ves čisti dobiček se bo naklonil slovenski cerkvi, zatogadelj se pričakuje, da bo znala slovenska javnost upoštevati veliko požrtvovalnost dram. društva Adrija.

SE NEKAJ O CIRIL-METODOVI PRIREDITVI Chicago, Ill.

Kakor mislim, je sedaj celi naselbini znano, da bo društvo sv. Cirila in Metoda št. 33 pri-

redilo izvanredno prireditev, katere program je zelo obširen in zanimiv. Odbor se je trudil izpeljati program, ki je bil na prvi pogled neizpeljiv.

Odbor je naredil svojo dolžnost. Dolžnost naših prijateljev in Slovencev v občje je pa, da se te izvanredne prireditve gotovo udeležijo.

Imeli bomo tudi pripravljeno zapeljavo in najfinejšo vrsto za onega, ki bo najbolj sročeno. Kdo bo tisti? Prosim, pridite vsaj ob pol 2. v dvorani, da s boste mogli dobiti najboljšo sedežo. — Prijateljski pozdravi na svidenje. — Za odbor: Leo Jurjovec.

MALO V PREMISLEK Milwaukee, Wis.

Od severa sem je že začela pritiskati zima. S sredstvi, s katerimi bi se ji upirali, smo pa prav slab preskrbljeni. Naši malčki se že veselijo in premišljujejo, kaj jim bo prinesel Miklavž za praznike; očetje in matere pa tožno premišljujejo in se ne upajo prezgodaj razodeti otrokom žalostne novice, da letos Miklavža ne bo.

Med tem smo pa prezrili, da ne rečem, veliko zamudili, glede izobrazbe, katere se nam nudi v naši lepi milwauški naselbini. Odočito se torej sedaj, da dobimo nazaj vsaj to, kar se še da dobiti. Kulturno smo se začeli tresti kakor starčki in naš mladi element se je začel nagibati od nas, ker čuti, da pri nas ni več tako vedro, kakor bi lahko bilo.

Zdravimo se. Organizirajmo zopet našo armado. V ta namen smo si nabavili glavni stan in sicer v South Side Turn dvorani v spodnjih prostorih, kjer bo vsakemu odprto od dne 20. novembra pa tja do 1. decembra in sicer od 9. ure zjutraj pa do 10. ure zvečer.

Zdravimo se. Organizirajmo zopet našo armado. V ta namen smo si nabavili glavni stan in sicer v South Side Turn dvorani v spodnjih prostorih, kjer bo vsakemu odprto od dne 20. novembra pa tja do 1. decembra in sicer od 9. ure zjutraj pa do 10. ure zvečer.

Zdravimo se. Organizirajmo zopet našo armado. V ta namen smo si nabavili glavni stan in sicer v South Side Turn dvorani v spodnjih prostorih, kjer bo vsakemu odprto od dne 20. novembra pa tja do 1. decembra in sicer od 9. ure zjutraj pa do 10. ure zvečer.

MIMO GREDE. Staro zanesljivo TRINERJEVO GRENKO VINO. Zelodčna tonika in odvajalno sredstvo.

Slovenska ameriška mladina učni urednika Prosvete! — Mi smo že mnogokrat v preteklosti omenili, da z načinom pisanja Prosvete more biti zadovoljen le kak zabit "kranjski" socialist.

Derinatolog dr. Biberstein je izumil cepivo, ki odpravlja tako neprijetne kožne bradavice. Cepivo injicira v kožo spodnje lakti, in sicer dvakrat tedensko po 2 desetinki kubičnega centimetra.

Čeprav radi pomanjkanja prostora v listu bolj poredkoma objavljamo cenik knjig, svetujemo vsem onim, ki se za razne knjige zanimajo, da izrežejo iz adnašnje številke cenik in seznam knjig in si ga shranijo. Tako jim ne bo treba potem pisati po cenik in seznam knjig, kadar bi radi naročili kako knjigo.

Povej mi, kak časopis čitaš in ti bom povedal kaj si. Danci pravijo: Tista, ki se lepa rodi, je že pol omožena.

Mohorjeve knjige za leto 1933. Družba sv. Mohorja je izdala za leto 1933 sledeče knjige: 1. Koledar za leto 1933. 2. Slov. večernice, 85. zv. 3. Zgodovina slov. naroda. 4. Pravljične in povesti. 5. Življenje svetnikov, 8. zvezek. 6. Kokošjereja. Knjige so zelo zanimive in jih vsem toplo priporočamo. Stanejo s poštnino vred \$1.25. KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEK 1849 West 22nd St., Chicago, Ill.

Snubač — Gospodična, moja mati je bila čudovito lepa. — Torej ste gotovo podobni svojemu očetu. Taki so otroci. — Ali je imel vaš sinček ošpice? — Nikar tako glasno! Naš fantek hoče imeti vse, kar sliši. Na plesu. — Ali verjamete, gospodična, da sem se v enem tednu naučil plesati? — Prav rada verjamem, saj se vam pozna. Dovolj mi je povedala — Spoštovana gospodična, ali ne bi hoteli postati solnce mojega življenja. Prav rada; bom od vas 150 milijonov kilometrov daleč.

TARZAN GRE PO ZLATO V OPAR (77) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Toda lakomnost po draguljih je bila tudi v Ahmed Zeku velika, ki je ni mogel premagati. Po treblju se je plazil odaj, ko je videl, da se Werper odstrani proti krajcu, kjer je ležal mrtvi konj.

Niti enkrat ni Ahmed Zek pokazal svojega telosa Werperjevemu cilju. Bil je prepričan, da Werper ne bo čaka na cilj, da ga ustrelj, zato se je previdno potegnil nazaj proti nekemu grmu.

Ahmed Zek se je med grmovjem nato potegnil v notranjost gozda. Na neki odprtini pod velikim drvesom se odvezal vrečke, da vidi in se nagleda zlatih draguljev. Komaj stross in ogleda, že vrže kamenčke po gozdu z kletvijo na ustih.

Ahmed Zek je vržeti po tleh puško in v vas besen odšel. Komalu po Ahmedovem odhodu pa se Tarzan nalutko spusti na tla, da vidi, kako so oni kamenčki, ki jih je Zek tako jezo zagnal od sebe. Ko jih pobere, vidi, da so to kamenčki iz kake reke ali potoka in ne dragulji, kateri so bili njemu ukradeni.

POGLEJTE NA DATUM POLEG VAŠEGA NASLOVA NA LISTU! Ako je poleg vašega imena številka "11-32", je to znamenje, da se je vam iztekla naročina. Pri pošiljanju naročnine se poslužite spodnjega kupona. Obnovite naročnino čimprej, ker izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. AMERIKANSKI SLOVENEK, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Priloženo vam pošiljam svoto \$..... za obnovo moje naročnine za "Amer. Slovenca". Ime _____ Naslov _____ Meato _____

BANKE ZA POSOJILA NA HIŠE

V Združenih državah je bilo ustanovljenih dvanajst takozvanih "Home Loan Banks" in vsaka funkcionira v svojem okraju. Izraža se upanje, da vsled delovanja teh bank število hipotekarnih dražb znatno zmanjšano in odpovedi dobrih hipotek bodo morda popolnoma zginile.

Priseljenci imajo poseben interes za delovanje teh hišno-hipotekarnih bank, kajti skoraj trije milijoni tujerodnih družin lastuje svojo hišo. Da prevladuje splošno nesporazumljenje glede delokroga teh bank, je razvidno iz dejstva, da veliko število hišnih lastnikov je navadilo na te nove banke, čim so bile odprte, v svrhu, da zaprosijo za hišno posojilo. Dejstvo je, da le v jako redkih slučajih te banke posojujejo denar direktno lastnikom. Te hipotekarne banke so bile v prvi vrsti ustanovljene v svrhu zboljšanje razmer, kar se tiče odpovedi (foreclosures) hišnih hipotek (mortgages). Svrha teh bank je odpraviti prvotne vzroke težavnega stanja delovanja je nekoliko podobno onemu poljedelskih hipotekarnih bank (Farm Loan Banks), ki nimajo direktnega posla s posameznimi farmerji, pa vendar prispevajo v znatni meri k boljšemu farmskemu kreditu.

Da si dobro predstavimo delovanje hišno-hipotekarnih bank treba pogledati malo nazaj in razumeti, kaj je povzročilo vse te prisilne dražbe malih stanovanjskih hiš.

Ko je nastal borzni pólom l. 1929, je stotisočero vlagatelj hiteło v svojo banko po gotovino. Treba pamti, da imovina teh bank — razun hipotek in denarja v blagajni — obstoja v glavnem iz zadolžnic (bondov) in delnic (stock). Cena teh je tudi globoko padla in banke niso mogle izposoditi si gotovino na njih. Prodati jih bi pomenjalo tako zgubo, da utegne dovesti do bankrota. In dejanski mnogo bančnih polomov je pripisati temu dejstvu. Ko je depresija nadaljevala čez 1930, 1931 in 1932, vlagatelji bank so nadalje zahtevali gotovino, dočim banke, stavbena posojilna društva in drugi hipotekarni zavodi imajo svojo imovino vloženo v hipoteko. Vsled tega mnogi taki zavodi so bili prisiljeni zahtevati plačilo na glavnici, ko je hipoteka zapadla, mesto da bi dovolili navadno podaljšanje hipoteke ali obnovitev. Ko lastnik ni plačal, hipoteka je bila odpovedana in hiša prodana po dražbi. Banke večinoma niso pri tem zgubile, ker je posojilo značilo le del hišne vrednosti, ali lastnik je bil ruiniran.

Vse to bi se ne bilo zgodilo, da smo imeli zavod, kamor bi se banke, posojilne zadruge, zavarovalne družbe in enaki hipotekarni zavodi lahko zatekli, da si izposojujejo denar na račun bančnih hipotek. Ali takega zavoda ni bilo in zato je število dražb naraslo.

Svrha teh novih hišno-posojilnih bank je ravno ta, da ustvariyo tak zavod h komur naj se banke zatekajo, ko potrebujejo gotovine na račun hipotek ali posojil na male hiše. Mesto da bi zahtevale plačilo od hišnega lastnika in mu prodali hišo, si banka izposojuje denar od Home Loan Bank, dajoč kot jamstvo hipoteko (mortgages) na hiše.

Zakon izrecno določa za taka posojila na male hiše. Hipotekirana hiša ne sme biti cenjena na več kot \$20,000 in v nji ne sme stanovati več kot tri družine. Lastnik mora biti dobrega značaja, biti v stanu kaj zaslužiti in biti sposoben redno odplačevati v normalnem času. Da se zaščitiyo stanovanjske hiše teh ljudi, imajo Home Loan Banks \$1,500,000,000 kredita na razpolago.

Posebna dodatna določba doličnega zakona dovoljuje direktno posojilo lastniku le tedaj, ako ni bil v stanu dobiti prvo hipoteko drugje. Pričakuje se, da bo malo teh slučajev. Kjer je bila hipoteka deloma plačana, bo Home Loan Bank v stanu spremeniti ostanek posojila v novo posojilo z manjšimi plačili na daljšo dobo.

Home Loan Banks za dvanajstotricet okrajev se nahajajo v sledečih mestih: Cambridge, Mass., Newark, J. J., Pittsburgh, Pa., Winston-Salem, N. C., Cincinnati, O., Indianapolis, Ind., Evanston, Ill., Des Moines, Iowa, Little Rock, Ark., Topeka, Kansas, Portland, Ore., in Los Angeles, California.

SANJE SO ŠKODLJIVE

Trajne slabe sanje utegnejo a časom spodkopati zdravje, bodisi s tem, da prekinjajo spanje, bodisi s tem, da stavlajo razdraženo razpoloženje še preko dneva. Tem važnejše bi bilo onemogočenje težkih sanj z umetnimi sredstvi.

Iz Monakova poročajo, da je takšno metodo iznašel zdravnik dr. Kalter. Oprl se je na dejstvo, da je mogoče duševno bolne, ki se jim zdi, da slišijo vsakovrstne glasove, takoj pomiriti z doličenim lečilom. To lečilo, heksosanflitij, je poskusil tudi proti težkim sanjam in je v vseh primerih dosegel očiten uspeh. Še bolje se je obnesel pipaercin. Najtežje primere zbitosti in bolehnosti radi kroničnega slabega sanjanja je s tem izlečil, pacientom je vrnil globoko spanje brez sanj. Vsekakor je zanimivo, kako je sanjsko življenje odvisno od kemizma telesnih sokov in produktov izmenjave snovi.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

MOČ VOLJE

Marsikdo, ki čita o čudnih dejanjih fakirjev, ki so sposobni prebiti najtežje telesne napore in pomanjkanje, ne da bi jim to kaj škodovalo, smatra ta dejanja za nekaj nadnaravnega ali pa sleparskega. A vendar je razlaga v večini primerov zelo preprosta. Fakir, ki sedi n. pr. na "blazini" iz žebeljskih konic, ne da bi ga bolelo in ne da bi krvavel, se sploh ne rani, temveč se je naučil napeti svojo kožo tako elastično, da je konice sploh ne prebodejo. Koža se pod njimi vda kakor gumi na pritisk prsta. Navadnim ljudem se to ne posreči, ker se niso učili s svojo voljo vplivati na mišice in elastične elemente kože.

Procesi, ki se dogajajo v človeškem telesu, se delijo v prostovoljne in neprostovoljne. Med zadnjo spada n. pr. srčni utrip, znojenje itd. Fakir se je pač naučil obvladovati s svojo voljo tudi takšne procese, česar običajen človek ne zmore. Fakir dokazuje, kako trdno stoji ves njegov organizem pod vplivom njegove volje. Vsak človek bi dosegel to vajo isto in morda pojde razvoj človeštva tudi dejansko v to smer, da bo vse delovanje in stanje svojega telesa človek podredil svoji zavestni volji. Takšen človek, ki bo lahko po mili volji zadrževal ali ojačal utrip, rdečico itd., bi bil v resnici gospodar nad samim seboj. Naši možgani, v katerih se osredotočajo vse te funkcije, še nikakor niso na koncu razvoja in povprečni človek se nauči in preišlja danes stvari, ki so jih morali prej šele geniji odkriti — tisoč pojmov, misli, predstav, ki bi bile za človeka iz l. 1832. nerazumljive. S kulturnimi novotarijami si je človek oblikoval dobesedno nove centre v svojih možganih in v tem področju je še nepregledno število možnosti za izboljšanje.

Tudi v kraljestvu čutov se da še marsikaj izpopolniti. Tako se bo vid še vedno lahko prilagoval naraščajočim potrebam življenja, kakor se je učil nekdo v cenitvi razdalj, v perspektivnem gledanju itd. Bodoči človek bo lahko brez težave izvrševal stvari, ki spadajo danes komaj v področje fakirstva.

Bedaki se vtikajo v zadeve drugih, svoje zadeve pa zanemarjajo.

* * *

Franklin je rekel: Zaupaj v Boga, skrbi zase in se v zadeve drugih ne vtikaj.

* * *

Človek nima bolj zvestega prijatelja, kakor je dobra knjiga.

* * *

Protiverski časopis je za katoličana ropar, ker prej ali slej ga oropa njegove vere.

* * *

Bahači pa lažniki so bratranci med seboj.

Kampanja proti depresiji

za ohranjenje slov. katoliškega dnevnika

"AMERIKANSKI SLOVENEK"

Traja 100 dni od 20. novembra 1932 do 28. februarja 1933.

POSEBNA PRILIKA ZA STARE IN NOVE NAROČNIKE
Naročnina znižana za dobo te kampanje

Posebne nagrade za nove naročnike!

Da pa v tej kampanji proti depresiji ne bo nihče delal zastonj, smo določili za nove naročnike še posebne krasne nagrade, še posebej poleg znižane naročnine. Tekom te kampanje do 28. februarja 1933 dobi vsakdo za naslednja števila novih naročnikov naslednje nagrade:

ZA 1. POLLETNEGA NOVEGA NAROČNIKA, dobi oni, ki ga pridobi aparat za striženje las ali žepni nož, eno izmed obeh, kar si izbere.

ZA 1. CELOLETNEGA ALI 2 POLLETNA NOVA NAROČNIKA dobi oni, ki jih pridobi krasen aparat za britje.

ZA 2. CELOLETNA ALI 4 POLLETNE NOVE NAROČNIKE dobi oni, ki jih pridobi brivski sestav za striženje in britje, kakor na sliki.

ZA 3. CELOLETNE ALI 6 POLLETNIH NOVIH NAROČNIKOV dobi oni, ki jih pridobi, krasen sestav namiznih vilic, nožev in žlic, ali pa krasen daljnogled, eno izmed obeh je na izbero za zgornjše število novih naročnikov.

ZA 5 CELOLETNIH ALI 10 POLLETNIH NOVIH NAROČNIKOV dobi oni, ki jih pridobi krasen likalnik (pegelzen) vreden \$7.50, ali pa zlato samopojno pero s svinčnikom vredno iste vrednosti, eno izmed obeh je na razpolago za zgornjše število novih naročnikov.

ZA 10 CELOLETNIH ALI 20 POLLETNIH NOVIH NAROČNIKOV dobi oni, ki jih pridobi, krasno zlato uro na 15 kamnov, vredna \$20.00; za slučaj da ženska dobi to nagrado, je na razpolago ženska ura iste vrednosti.

ZA 25 CELOLETNIH ALI 50 POLLETNIH NOVIH NAROČNIKOV dobi oni, ki jih pridobi krasen "CAVALIER RADIO", kakor na sliki, vreden \$35.00.

ZA 50 CELOLETNIH ALI 100 POLLETNIH NOVIH NAROČNIKOV dobi oni, ki jih pridobi, najboljšo "COLUMBIA ROČNI GRAMAFON" vreden \$50.00 ter 30 gramofonskih plošč, ki si jih sam izbere.

ZA 100 CELOLETNIH ALI 200 POLLETNIH NOVIH NAROČNIKOV dobi oni, ki jih pridobi, prosto vožnjo v tretjem razredu na parniku in v vlaku iz New Yorka do Ljubljane, to je samo v en kraj. Železnico do New Yorka in stroške za potni list in davke plača vsak sam.

Da pomagamo naročnikom!

—ONIM, ki so zaostali na naročnini, poravnati njihovo naročnino.

—ONIM, ki bi jo radi obnovili.

—ONIM, ki bi se na list radi naročili.

—ONIM, ki bi radi list naročili svojcem v stari kraj.

—KONEČNO, da pomagamo vsem, smo znižali za dobo 100 dni, to je od 20. novembra 1932, pa do 28. februarja 1933 naročnino za list za

20%

Tako bo stal list "Amerikanski Slovenec" v tem času od 20. novembra 1932 pa do 28. februarja 1933. za Združene države samo

\$4.00 ZA CELO LETO IN \$2.00 ZA POL LETA

za Chicago, Kanado, Evropo in ostalo inozemstvo pa samo

\$5.00 ZA CELO LETO IN \$2.00 ZA POL LETA

Pomnite pa, da to znižanje je v veljavi samo do 28. februarja 1933. in z 1. marcem stopi v veljavo zopet stara cena naročnine za list "Amerikanski Slovenec".

Zato pa naročniki na noge!

—VSI, ki ste zaostali na naročnini, imate v tem času do 28. februarja izredno priliko, da svojo naročnino poravnate na podlagi znižane naročnine in si s tem prihranite denar.

—VSI, ki želite naročnino obnoviti in podaljšati, imate na podlagi znižane naročnine v tem času izredno priliko, da podaljšate svojo naročnino za 1, 2 ali več let v naprej in si s tem prihranite denar.

—VSI naročniki naj opozore na to izredno priliko, ki jo nudi list "Amer. Slovenec", tudi svoje prijatelje in znance, da bodo tudi oni deležni te izredne ugodnosti in si naročili list "Amerikanski Slovenec".

Velika žrtev

Je to za list v teh težkih časih. Toda list "Amer. Slovenec" razume, da se nahajajo v teh časih v težavah tudi njegovi prijatelji in naročniki in zato, da list vzame na svoje rame tudi del njih težav in da pomagamo naročnikom pri poravnavi in obnovitvi naročnine na list, znižujemo za to dobo do 28. februarja 1933. naročnino za 20%. Izredna prilika je to, zato poslušajte se jo vsi!

ZA 150 CELOLETNIH ALI 300 POLLETNIH NOVIH NAROČNIKOV dobi oni, ki jih pridobi, prosto vožnjo v stari kraj iz New Yorka do Ljubljane in iz Ljubljane nazaj do New Yorka v tretjem razredu na parniku in v vlaku. To je "retur karto". Železnico do New Yorka po Ameriki ter stroške za potni list in drugo plača vsak sam.

ZA 500 CELOLETNIH ALI 1000 POLLETNIH NOVIH NAROČNIKOV dobi oni, ki jih pridobi, krasen nov "CHEVROLET" avtomobil, vreden \$600.00.

POGOJI, na podlagi katerih so agitatorji upravičeni do omenjenih nagrad so, da pridobe predpisano število novih naročnikov ter za nove naročnike pošljejo upravično naročnino to je za Združene države za vsako celoletno naročnino \$4.00, za vsako polletno \$2.00; za Chicago, Kanado in inozemstvo \$5.00 za vsako celoletno in \$2.50 za vsako polletno. Dokler ni naročnina za pridobljene naročnike plačana upravi, ni nihče deležen razpisanih nagrad.

VOLILNI KONTEST

za najpopularnejšega Slovence ali Slovenko v Ameriki

Da bo naša letošnja kampanja tem bolj živahna, uvajamo za dobo te kampanje proti depresiji, ki traja do 28. februarja 1933, tudi volilni kontest (tekmo) za najpopularnejšega Slovence ali Slovenko v Ameriki. Tisti ali tista, ki bo prejela do 28. februarja 1933. najviše število glasov v tej tekmi, bo izvoljen(a) za najpopularnejšega (šo) Slovence ali Slovenko v Ameriki ter bo odlikovan(a) z častno dragoceno srebrno kupo.

PRAVILA ZA TA POPULARNI KONTEST SO:

- Kandidat za to tekmo postane lahko sak Slovenec ali Slovenka, bodisi, da se prihlasi sam (a), ali ga (jo) nominira kdo drugi.
- Pogoji za prihlajenje ali nominacijo kandidatov so:
 - s prihlajenjem ali nominacijo se mora poslati najmanj enega novega naročnika za list "Am. Slovenec" z naplačilom naročnine.
 - tako prihlajen ali po drugem nominiran popularni kandidat se priobči v listu.
- Glasovanje se vrši po sledečem redu:
 - glasovati imajo pravico stari in novi naročniki.
 - glasovi se štejejo po prejetem denarju za naročnino in sicer: Vsak dolar, ki se plača na račun poravnave ali obnovitve STARE NAROČNINE, šteje 10 (deset) glasov. — Vsak dolar, ki se plača za nove naročnike, šteje 100 (sto) glasov.
 - Vsak, ki pošlja naročnino, mora jasno omeniti, komu nakanjla svoje glasove.
 - Glasove se sproti objavlja v listu "Am. Slovenec".
- Vsak lahko prihlasi ali nominira samega sebe ali kogarkoli ter nakloni svoje glasove samemu sebi ali komurkoli drugemu.
- Glasov, ki so enkrat objavljeni v listu, se ne more prenesti v korist drugemu kandidatu; lahko pa jih vsak nakloni po želji komurkoli, dokler niso objavljani.
- V slučaju, da bi pri zaključku kampanje dobila dva kandidata z najvišjim številom glasov, enako število glasov, dobita oba enako nagrado.

Dragocena srebrna kupa, ki jo dobi, kdor dobi največ glasov v popularnem kontestu te kampanje.

Iz življenja in sveta.

KAKO JE V OSRČJU ZEMLJE

Ena najbolj obravnavanih zagonetk v naravi je — notranost zemlje. Z več strani so se že poskušali učenjaki temu problemu približati. Delovanje potresnih in radio-valov nudi že marsikako interesantno pojasnitev; še zanimivejši pa je velikopotezni eksperiment, ki ga je nemški profesor Simon preizkusil, da bi dognal, ali je sodobno mnenje o trdem jedru v zemeljski sredini resnično.

Predstavimo si najprej, da iz lastnih izkustev o notranosti zemlje ne vemo ničesar. Saj vendar sežejo udarci, ki jih je tehnika izsekala, komaj v trikilometrsko globino. Sicer se je znanstvenikom posrečilo marsikaj dognati potom spektroanalize o drugih zvezdih, ki so milijone kilometrov v prostoru oddaljeni od nas, a za raziskavanje sredine našega lastnega planeta pa ne najdejo nikake metode, ki bi bila trdna.

Pot od zemljinega površja do njenega centra je dolga 6372 km. Debelina ohlajene skorje, na kateri živimo mi, pa znaša komaj 60 km. Kaj je pod to trdo skorjo, pa se križajo razne bolj ali manj duhovite domneve; nekateri učenjaki trdijo, da je vse v plinovitom stanju, drugi, da je v tekočem, tretji, da je v trdem. Eno pa je gotovo: vrtnja se pokazala, da se za vsakih trideset metrov v globino zveča temperatura za eno stopinjo Celzija. Če bi se pa temperatura v enakomernem stopnjevanju dvigala, bi bila že pri sto kilometrih strašna vročina z nad 3000 C. Pri dvesto kilometrih že 6000 C, torej približno ista temperatura kot na površini sončne krogle.

Da bi tako fantastično visoke vročine ne mogel vzdržati noben zemeljski predmet v prvotnem stanju je jasno; moremo torej domnevati, da vladajo v centru zemlje le kuhajoči, začarani plini...

Ta domneva pa se zruši ob sledečem premisleku: Z rastočo globino ne raste le temperatura, marveč se viša radi neizmernih kamenitih skladov tudi pritisk. In čim silnejši je pritisk, tem višja mora biti tudi temperatura, da more kovine in kamenita skalovja raztopiti. Na poti s površine do sredine zemlja mora divjati podobentakem gigantska borba med dvema enakim nasprotniko-

ma: med pritiskom in temperaturo.

Ako je pritisk dovolj močan, potem ohrani kljub fantastični temperaturi metale v srednji zemlje v trdem stanju. Tu pa se začne eksperiment berlinskega profesorja Franca Simona. Rešitev vprašanja — ali je jedro zemlje v žarečem plinu ali lavi ali trdem stanju — ne morejo rešiti le gole domneve. Edina gotova pot je eksperiment! Profesor Simon si je izbral za svoj poskus helij, ki je za podobne reči posebno pripraven radi izredne vzdržljivosti napram temperaturi. In dognal je, da zavisi samo od višine pritiska, da se helij ob vsaki temperaturi pretvori v trdo stanje in da se potemtakem tudi kovine v središču zemlje pri temperaturi 4000 C. pod gigantskim pritiskom ne raztope in izhlape.

PRAGOZDOVI GINEJE

Gozd je v nevarnosti in sicer gozdov vseh kontinentov. Zakaj po vseh državah so industrijalci ogromne kompleksne gozdov neusmiljeno porušili, kot bi zaklade izkopali pa jih brez pameti raztrosili. Dalekovidni gospodarstveniki opominjajo na vse strani, da je poraba lesa že dalj časa mnogo večja kot pa je rast mladih dreves. Zmerom nove tvornice grabijo namreč ogromne množine dreves, nič pa jim ni mar za podmladke, ki bi branili izumrtje gozdov. Tako je postal gozd danes veliko gospodarsko vprašanje, ki ne zanima le strokovnjaka, marveč vse človeštvo.

Poleg premoga, rude in petroleja je les dejansko najpomembnejše sredstvo, ki ga nudi narava za napravo velikih in najrazličnejših predmetov. Mihični železniški pragovi po vsem svetu so zahtevali pragozde. Prav tako telegrafski drogovci. In koliko izmenjav je sleherno leto! Ladje požro mnogo gozdov in gradbena obrt je brez lesa (kljub ameriškim nebotičnikom) še zmerom nemogoča. Spirit je žgoči produkt lesa, izdelovanje filmov in fotografskih plošč je posredno (celuloza) iz lesa, prav tako sta umetno usnje in lak lesni produkt. Naše dame nosijo nogavice, perilo in obleke iz umetne svile, ki je prav tako iz celuloze. Bombažno strelivo, moderna eksplozivna sredstva in brezdimni smodniki so z lesom v te-

KRALJICA ŽIVALI S SVOJO MLADEŽJO

Ponosna mati dveh ljubkih mladičev je 15 let stara levinja Lena v londonskem zverinjaku. Mladiča sta bila stara šest tednov, ko sta bila postavljena na razgled občinstvu.

snem odnosu. Nič ni pretirano, če pravimo, da se sleherno leto celci gozdovi porušijo — za svinčnike. In končno ne pozabimo na zmerom mogočnejše papirne industrije, ki večidel žive od gozda. Zraven tega moramo omeniti porabo lesa za kurivo in strojni pogon; ta je mnogo večja, kot si lajik more predstavljati. Saj požge celo Nemčija, ki je preskrbljena z ogromnimi premogovnimi zakladi, sleherno leto skoraj polovico lastne lesne produkcije Koliko požge pa Rusija, ki uporablja les tudi za pogon železniškega stroja, si ne moremo misliti.

Pri takem težemnem izrabljanju gozdov vidimo ko na dlani, kako bomo polagoma prišli zmerom v večje pomanjkanje lesa, končno pa bodo gozdovi vsega sveta na tleh. Praksa misli to teorijo gladko ovreči, zakaj o kakih lesnih pomanjkanjih danes še ni bilo govora. Imamo celo industrijalce, ki govorijo o nadprodukciji lesa. Teoretiki pa ima kljub temu prav, zakaj praktik pripravljajo smrt gozdovom s tem, da jih neusmiljeno in brez pameti izsekava.

Ta trebljenja gozdov homo videli vsaj malo v jasnejši luči, če pogledamo v Kanado, eno na gozdovih najbogatejših držav na svetu. Ko se bližamo gozdnim kompleksom, vidimo vsepovsod po rekah in potokih neizmerne množine splavov in prosto plavajočih hlohov. Mnogokrat se taka debela zafakneje na ovinkih vodovja; nekatera so zašla v goščave ob vodi, druga visijo na tleh ali pa so jih vode izplavile na kopno. Na ta način nastane v nekaj urah ogromen zastoj, ki zadržuje tisoče in tisoče hlohov, ki leže kot nezakopani mrličji. Tu dobimo vsaj slutnjo, s kako krezobzir-

nostjo posekavajo ogromna drevesa, ki še niso dosegla svoje najlepše dobe. Izraz sekati ni tu na mestu, zakaj tu rušijo stroji, ki posekavajo gozd čisto pri tleh, kakor da si senoženet pokosil. Sekiro samo načno drevo; kakor hitro je zaseka zadosti globoka, prevežejo deblo v primernih višinih in debelovrvju. In zdaj vlečejo in nategujejo traktorji in dvigalke, dokler ne položijo drevo (kakor v rokoborbi) na tla. Nato stopijo v boj vlačilci in vlečejo hlope na določen prostor, odkoder jih razpošiljajo po svetu. Ogromni žerjavi jih tu pograbiijo in nalože na transportne vagonce, kateri jih odpeljejo po ozkotirni železnici do naslednje postaje ali pa do reke.

Samo skozi okence poglejmo se na Švedsko kjer so ogromne lesne industrije in ogromna lesna bogastva. Tam začne sekati, ko neha poljsko delo, to je, ko pade prvi sneg. Takrat se izprazni vse vasi, ljudje se odpravijo v gozdove. Tam si zgradijo kolibe in staje za konje, in žive primitivno življenje. Polagoma posekajo vsa drevesa, ki so prikladna za industrijske namene, pa jih odpeljejo na suheh do najbližje reke. A ker so vse reke v notranosti Švedske zamrznjene nagradijo na nje kolose hlohov. Dalje vrši transport naravnost sama: pomladi se namreč začne tlati led in voda nosi posamezne splave lesa do bližnje žage (žage so namreč vse ob vodi).

V začetku teka stoletja so posekali letno 30 do 35 milijono stebel, danes pa je doseglo njihovo število 70 milijonov. Ker pa ni radi ogromnega števila hlohov zmerom odprti odtok, rastopajo skoraj vsako leto povodnji, ki napravljajo ogromne škode kulturnim pre-

delom zemlje. Gozdovi pa le naprej umirajo, človek v svoji trgovski strasti pozablja, da bo enkrat ves gozd na tleh. Saj to ni naravna smrt, marveč prav organiziran roparski napad, ki bo v 30 do 40 letih iztrebil gozdove po vsej Severni Ameriki in Kanadi. To prerokovanje je tem bolj pomembno, če pomislimo, da posedujejo Združena država s Kanado 30% vseh iglavec v na zemlji.

Resni raziskovalci in gospodarstveniki se že delj časa bavijo z lesnim vprašanjem, kako bi te zemeljske zaklade modro porabljali. In — če bi les izginil, s čim bi ga nadomestili. Znanost bo pač morala najstredstvo, s katerim bi podaljšala življenje gozdov in vzgajali drevesa tako, da bi hitreje rasi in bila po možnosti izdatnejša.

Dobro potuje tisti, ki se otrese slabe tovarišije.

DR. ALLAN J. HRUBY

Specialist za pljučne in srčne bolezni
Tel. Rockwell 3364
Stanovanje: 1130 No. Lorci Ave.
Tel. Austin 2376, Chicago
Urad: 3335 West 26th Street
Uradne ure: 5 do 9 zveč. razen srednj. in sredo 9 do 11 dop.; ob sobotah do 4 pop.

PLUMBARSTVO

Mi popravljamo vsa plumbarska dela. — Instaliramo kopalne, umivalne in kuhinjske sifone, tolete, potrernali cenl. — Račune plačujete lahko na obroke.

Thomas Higgins
PLUMBING, GAS FITTING AND SEWERAGE
2313 So. Oakley Avenue.
Tel. Canal 0610 - CHICAGO, ILL.

Kakovost Točnost

A. F. WARHANK

— LEKARNA —
Postuje preko 32 let.
2158 West 22nd Street, ogel Leavitt Street CHICAGO, ILL.

FARMA NA PRODAJ

Meji na golf igrišče, 65 akrov, blizu mesta. 300 sadnih dreves, 250 trt, gozd, jezero. 50 akrov za obdelovanje; dobro poslovanje. \$1000 bo zadostovalo. — V. A. Place, Crown Point, Ind.

BOŽIČNI IZLET v Jugoslavijo

Tak Božič kakor včasih zamorete imeti, ako praznujete praznike s svojimi sorodniki in prijatelji v stari domovini. Prilicnega sprejema boste deležni, samo pridružite se enemu naših izletov pod osebnim vodstvom. Posebna odpluta iz New Yorka.

ALBERT BALLIN - - - - - 10. DECEMBRA

HAMBURG - - - - - 14. DECEMBRA

Dospeli boste začasno za božične svečanosti. Nagla vožnja iz Hamburga v kraj, kamor ste namenjeni. Posebni zastopniki naše proge bodo spremljali vsak izlet. Preskrbite si zgodaj prostore.

\$159 IZ NEW YORKA DO LJUBLJANE IN NAZAJ **\$159**

IZ TRETJI RAZRED

Za nadaljna pojasnila vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE
177 N. MICHIGAN AVE., CHICAGO

VSE ZA MODO

Tudi afriški črnce podlegajo modni vihri, morebiti še bolj kot njihove tovarišice v Ameriki in Evropi. Prej so culukafrske žene naravnost koprnele po steklenih bisercih, katere so nosile okrog vratu, v uhluju, nosu in okrog nog. Zdaj pa se jim jeokus sprevergel in nosijo okrog glave gumaste vrvice, s kakrjnimi si pri nas povezuje mojavice, a za steklene bisere jim ni nič več mar; in celi zapobji tega praznega stekla, s katerim si je nekoč Evropejec kupoval zemljo primitivcev, leže danes v carinarnicah nerazprodani.

Četudi bi vsi ljudje spoznali resnico, bi je ne hoteli priznati, ker si pač nečejo biti enaki niti v tem pogledu.

O stvarih, o katerih imajo ljudje nejasne pojme, se največkrat prepirajo. Zato se tudi toliko prepirajo o kulturi.

Kar je ladiji kompas, to je katoličanu katoliški časopis.

DR. H. M. LANCASTER DENTIST

2159 West 22nd Street, (ogel Leavitt St.)

Tel. Roosevelt 3817

CHICAGO

John Strukelj

S potrim in žaloostnim srcem naznanjam znancem in prijateljem, da je bilo večnema dopadljivo, da je naš oča, oziroma soprog

John Strukelj

v Gospodu zaspal dne 29. oktobra. Fokopan je bil na katoliško pokopališče po cerkvenih obredih, dne 31. oktobra.

Bil je član društev sv. Cirila in Metoda in sv. Jožefa, JSKJ. in KSKJ. Dolžnost nas veže, da se pristočno zahvaljujemo vsem, ki so nas prišli tolažiti v naših žalostnih dnevih ter molili za blagor duše našega predragoga očeta, oziroma soproga. Hvala župniku za obiske in tolažbo v času boleznj in ob smrti. Hvala vsem, ki so dali svoje kare za pogrebne svrhe. Iskrena hvala vsem, ki so darovali za sv. maše in po onim, ki so poklonili vence. Bog Vam bodi plačnik za Vaše naklonjenost.

Ostali žalujoči:

FRANCIS STRUKELJ, soproga;
FRANK, JOHN in JOSEPH, sinovi; MRS. JOS. KLUN, MRS. STEV. GRAHEK, MRS. J. MIHELČIČ, MRS. VICTOR JANEZICH, MRS. STEFANUČ, MRS. ZOBEČ in FRANCIS STRUKELJ, hčere

V Ely, 15. novembra 1932.

John Kralj-a,

Z žalostnim in potrim srcem naznanjam vest, da je Bog poklicak k sebi iz te doline solza, mojega očeta,

John Kralj-a,

v četrek 27. oktobra, 10 minut čez 11. uro dopoldna, v starosti 79 let. Pokojnik je bil rojen v Telčji vasi, na Dolenjskem, fara Škofjan, ter je bival v Ameriki čez 30 let, ves čas v Jolietu, Ill. Močno je bil bolan tri tedne ter je prenašal s občudovanja vredno potrpežljivostjo in udanostjo strašno predsmrtne muke, ob katerih so mu sočutno stali na strani in mu stregli številni njegov stari prijatelji in sosedji. Do teh čutin glohoko hvalažnost in za katere ne morem najti dovolj izrazitih besed hvaležnosti. V prvi vrsti so ti bili: Mr. in Mrs. Mike Hočevar, Mr. in Mrs. Jernej Pirc, Mr. Frank Trep, Mr. Frank Mustar in Mrs. Johana Mustar, Mr. in Mrs. Marko Crnetič ter Mr. John in Frank Papež. Hvalažna sem tudi Rev. John Plevniku in Rev. M. Hiti, za obiskovanje bolnika, tolažilne besede in podeljenje zadnjih sv. zakramentov, kakor tudi za pogrebne obrede.

Prisrčna hvala vsem darovalcem vencev in sv. maš; Društvu sv. Cirila in Metoda, društvu sv. Imena, Mrs. Josephine Štipic iz Clevelanda, Mrs. Johana Mustar in družinam Jernej Pirc, Andrew Hočevar iz Bridgeport, Ohio, Mihaci Hočevar, Frank Mustar, Marko Crnetič, Joseph Muhčič, Mihaci Papež, Louis Martičič, Jean Tezak, Patrick McFarland in John Hayes, ter družinam: John Ivančič, Matt Cimerman in Ana Golob iz Milwaukee, Wis. Posebna hvala tudi Mr. in Mrs. Andrew Hočevar, ki sta prišla na pogreb iz daljnega Ohio ter družini Steve Hojnik iz Milwaukee.

Hvala številnim, ki so prišli pokojnika pokropiti, čuli ob njegovih krstih ter ga spremlili na zadnji poti v soboto 29. okt., na jolietko slovensko pokopališče sv. Jožefa.

Končno hvala tudi nosilcem krste, Mr. Matt Bučar, Mr. Frank Trep, Mr. Peter Vidmar, Mr. John Žnidarič, Mr. Feliks Jamnik in Mr. John Kunstek, ter pogrebniemu zavodu Mrs. Jean Tezak za vzorno urejen pogreb, ter sploh vsem, ki so na kakršnokoli način izkazali simpatije in sočutje očetu in preostalinim.

Tebi, ljubi oča, pa mir in pokoj po prestanem zemaljskem trpljenju.

Žalujoči ostali:

MARY MATOH, hči; JOSEPH MATOH, zet; ter 5 vnukov in vnučinj v Ameriki, v starem kraju pa priletna sestra.

Milwaukee, Wis., 14. novembra, 1932.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

Louis J. Žefran

1941 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Phone Roosevelt 3408

Na razpolago noč in dan!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

POVESTI IN ROMANI

- (Nadaljevanje s 3. strani.)
- ZBRANI SPISI, J. Križan. Broš. 152 str. 75c
 - Povesti iz Kobariške doline
 - ZGODBA O NEVIDNEM ČLOVEKU, H. Wells. Broš. 120 str. Vrijo napeta in zanimiva povest 35c
 - ZGODE KRALJEVICA MARKA, F. Milčinski. Trdovez. 99 str. Zanimiva knjiga 60c
 - ZGODBE NAPOLEONOVGA HUZARJA, A. C. Doyle. Napet in zanimiv roman iz francoskih časov. Trdovez. 388 str. \$1.50
 - ZLOČIN V ORCIVALU, E. Gaborian. Trdovez. 246 str. Zelo napet roman in zanimiv \$1.25
 - ZMISEL SMRTI, P. Bourget. Broš. 157 str. Zelo poučna povest iz francosčine. 75c
 - ZNAMENJE ŠTIRIH IN DAROVANA, dve povesti v eni knjigi. Trdovez. 293 str. Obje povesti zapeti in zelo zanimivi \$1.25
 - ZVONARJEVA HČI, E. Miller. Zelo zanimiva povest iz korozskega življenja. 65c
 - ŽIV FOXOPAN, A. Bennett. Broš. 140 str. Napeta in zanimiva povest 50c
 - ŽUPAN ŽAGAR, S. Slavec. Broš. 137 str. Kraina povest izza dni vojne na Goriskem 50c

ZA MLADINO

- ANGELČEK, otrokom prijatelj, voditelj in učitelj 35c
- BELOKRANJSKE OTROŠKE PESMI. Božo Rudič 35c
- BOB ZA MLADI ZOB. Cvetko Golar. Pesmi za mladino 20c

BOŽIČNI DAROVI. Rud. Vrabl. Kratek

- 25c
- DANE, A. Rape, Mična povestica 45c
- DA STE MI ZDRAVI, dragi otroci. Dr. Iv. Rohida. Poučne povesti 10c
- DIVJI MOZ, Koroska pravljica 50c
- KOKOSJI ROD, Jos. Ribičič. Zanimive poučne basni 20c
- KOLAČKI, Z ribami 20c
- KRALJ ZLATE REKE, John Ruskin. Pravljica 40c
- LECTOV GRAD, Jus Kozak 50c
- LEŠNIKI, Jos. Stritar. Knjiga za odraslo mladino 45c
- MALI AVE MARIA, List za slovensko ameriško mladino \$1.00
- MAVRICNA MAČKA in druge pravljice MIHČEV MIHČ. J. Korban 60c
- MLADIM SRCEM, Ks. Meško. Zbirka povesti, 2. in 3. zv. Vsak po 25c
- OBNOVLENI VRTEC, Poučna mladinska knjiga s slikami 75c
- ORLIČ, Mladinski list 5c
- PRIGODE ČEBELICE MAJE, W. Bonse, Roman za deca 75c
- ROBINSON CRUSOE, Daniel De Foe. Povest za mladino \$1.00
- ROBINSON STARSI, Povest z barvanimi slikami 40c
- SLIKE IZ PRIRODE, Nande Verbenjakov 60c
- VITOMILOVA ŽELEZNICA, Jos. Korban. Povest 45c
- VOLK SPOKORNIK, Ks. Meško, Povesti 85c
- VRTEC, Časopis s podobami za slov. mladino 75c
- ZGLEDI BOGOLJUBNIH OTROK, Ant. Kržič, 1., 2. in 3. del. Vsak po 45c

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order, bančnem draftu ali v znamkah. Knjige pošiljamo poštne prosto. Vsa naročila pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Kmečki punt

AVGUST ŠENOVA:
Poslovenil Joža Glonar.

"Magnifice, spectabilis domine! Circumderunt me! Requiscat in zelodeu! Amen!"

"Amen!" je s krohoto pritegnilo sto grl in vsa družba je zabučala od radosti in smeha. "Amen!" zakličje čevljar s smehom in visoko povzdignjenim nožem.

Puška počí. Začujejo se kriki. Kaj je? Ljudstvo se je zgenilo. Poveljniki so skočili po konci. Čevljar je prebledel. Zopet počí puška, za njo druga, tretja, deseta. Vojska gre nad nas, vojska! Tako se čuje od zunaj. Kot lev se vzpne Kupinič, oko mu zablisne, s sabljo zahmahne in zagrmí:

"Naprej, bratje! V imenu božjem!"

Skozi meglo sveti pri Leskovcu ogenj. Kmetje pijejo, ogenj prasketa, piščalke piskajo, kolo se vrti vse hitreje in hitreje. Veselo! Daleč na okoli ni gosposke vojske! Svobodni smo! Veselo, bratje! Puška zagrmí.

"Joj! Bog pomagaj!" zavrisne kolovodja, se zgubi za prsa in pade na tla. Počí druga, počí tretja puška. Kaj je to? Ljudstvo se razbegne kakor jata divjih golobov. Iz megle se bližajo črne prikazni. Visoke kape imajo. "To so uskokí! Veselo! Bratje nam gredo na pomoč!"

"Počakajte, bratje," reče stavec in se ustavi, "ne varajte se! Mi smo, mi vaši bra—" plamen plane, kmet se prevrne.

"Udri! Sedaj! Pali!" se vzdigne divji vrišč, iz megle pa se valí črna četa za četo. To so uskokí in hrvaški strelci, med njimi pa jaha na konju baron Jož Turn. Strah zagrabí neoboroženo ljudstvo. Kot divja čreda beži proti Krškemu. Tresk za treskom treska, svinčenka brni ob svinčenki, kmet za kmetom pada. Kmetje bežijo, za njimi pa hitijo vražji uskokí. Pri vrodu v Krško se napravi gneča, pa se zopet umakne za pečine, kjer leži visoko nagruden sneg. Iz vsi prihití jezdec.

"Stojte, bratje! Branite se! Izdali so nas! Bijte!" zagrmí jezdec, poveljnik Fratrič.

Ljudstvo se ustavi. Uskokí so že zažgali prve krške hiše. Pri vrodu v mesto čakajo kmetje z napetimi puškami in nastavljenimi kopji. Kriče jih napade četa uskokov. Že so blizu, da bi jih lahko prijel. Grom zagrmí iz kmečkih pušk. Četa zavalovi, tu in tam pade kateri, tu in tam zardi sneg. "Naprej!" vrešči Turn. Kot hundournik se valijo uskokí, kmetje stojijo mirno. Zopet tresne grom in prve vrste pokosi smrt. Kot mravlje hitijo blizu novi uskokí, kot mravlje blizu kmetje. V splošnem vrišču komaj čuješ posamezen strel ali stok. Sedaj so drug ob drugem. Puške molčijo, handžari zablisnejo, kose švignejo, zobje zaškrrip-ljerjo.

"Udri!" se začuje hripavi glas Turna.

"V imenu božjem!" grmi s konja Fratrič in maha, žarečih oči s sekíro. Gruča je zadela na gručo, prsa na prsa, roka grabi za roko, pest za grlo. Na cesti, ob živi meji, ob obali zakipi krvavi boj. Četa se zaplete v četo, vse skupaj pa v krvavi klobčič, ki se mota, premetava, vrešči, stoka, kolne, kolje in umira. Kakor strela zablesne v megli nož kakor kača sika po zraku kosa, krvavi ples se pleše, sneg, na daleč okoli poteptan, je njega krvava priča. Turn besni, priganja svoje čete z mečem v boj. Zaman; kmetje se ne udajo; kjer stojijo, tam koljejo; kjer stojijo, tam padajo; ris se je zagrizel v risa, ris davi risa. Zaman. Zemlja bo počila, toda ris ne bo zmogel risa. Močneje in hitreje zvon, močneje in hitreje ropota boben. Naenkrat se od severne strani začuje trobenta. "Kaj je to? Za vraga!" zakličje Fra-

trič, "mi nimamo trobente." Velike puške grmijo, male treskajo. Od severne strani prihrumi silna četa kranjskih jezdecov. Šla je okoli gore, da zgrabi kmete za hrbet. Visoko plapola nje zastava, besno gromi trobenta, na širokih klobukih plahutajo perjanice, v zraku se bliskajo meči, letijo kot vrage, pred njimi pa bihački kapetan Danijel Ložar z Belneka. Pred njih se vrže Kupinič s tropom ljudi. Konjeniki besno sekajo kmete, izza ograj, iz oken pa sipljejo kmetje med konjenike smrt. Sredi mesta stoji star stolp. Tje se umakne Drvodelič s petnajstimi strelci.

"Ali vidiš tega pernatega hudiča?" reče Drvodeliču Nikola, sin kovača z Brdovca, ter pokaze Ložarja, "le počakaj! Ta zajec je moj!" Napne puško in nagne glavo. Tresk! — Ložar pade vznak in besni konj ga v stremenih vleče skozi okravljeni sneg. Veselo klicanje se začuje med možmi.

"V sredo čela sem ga zadel!" se je nasmejajal saajasti kovačev sin, "otroci, streljajte naprej!" In zopet se je s stolpa vspala smrt med konjenike. Tretjina jih pade, sekira poseka praporčaka, kopje prebode trobentača. Toda vragovje silijo dalje v kmečki klobčič, sekajoča na desno in levo. Kupinič kosi na konju kakor besen. V levo roko je ranjen. Ne mara za to, ampak seka naprej. "Udarite v imenu božjem!" Tedaj pa se v sredi mesta pojavi četa uskokov in zagrabí kmete od zadaj. "Stre-ljaj!" kričijo uskokí. "Sekaj!" kričijo jezdecí. Povsodi besni borba. Čujete se samo prasket, žvenket in stok. Fratrič se na vrodu še drži. Črni Matjaž postavi strelce v veliko hišo ob cesti. Od tam streljajo, da padajo kmetje kakor snopi. Pobesneli so. "Razrušite kočó!" kričijo in s sekirami napadejo Matjaževo zavetje. Močneje se od vzadi oglasi trobenta. Joj! Uskok razbijie Fratriču s kopitom glavo. Konjeniki so prodrli in zagrabili kmete od zadaj. Obkoljeni so, stisnjeni. Uskokí že prodirajo v hiše. Mesto se zavije v plamen. "S topovi naprej!" zakličje Turn. Strel zablisne, krogle švignjo in trgajo cele gruče kmetov na kose. Kmetje bežijo, uskokí pa hitijo tuleč preko krvavih hrupel za njimi in jih gonijo z noži v goreče hiše in v hladno Savo. Vse je ali padlo, ali se razbegnilo, ali pa je ujeto. Ali vidiš tam na holmecu zidano hišo? Iz nje okna kuka dvocev-ka. Tukaj se drži zadnji ostanek — petdeset mož pod poveljstvom Kupiniča. Bled je, krvav, toda mirno stoji ob puški. "Napad! Naprej!" zapove Turn in besna tolpa se požene v breg. Tedaj zagrmí, dvajset uskokov pade, nad ostale pa skoči z mečem v roki Kupinič in cela četa za njim:

"V imenu božjem! Za staro pravdo!" kliče poveljnik. Toda svinčenka ga zadene — on poklekne in deset nožev se zarije v njegova junaška prsa. Od njegove čete ni ostal ne eden živ. Vsi so ležali okoli poveljnika pred gorečo hišo.

Turn obledi! Od divjega tuljenja se strese zrak. In razmaje se besnost, naravnost zverinska besnost! Hej! kako gonijo konjeniki kmete v hladno Savo! In uskokí?? Boben jih kliče skupaj. Ne brigajo se za to, ker imajo druge skrbi. Gorje! Če si imel hišo, je zažgana; če si imel živino, je poklana; če si imel dete, je zadavljeno; gorje, če si imel ženo —

(Dalje prih.)

Samo cent in pol stane "Amerikanski Slovenec" naročnike dnevno. In vendar koliko zanimivosti in koristnega berila najdete v njem? To cent in pol

RAZNE KNJIGE

ki se dobe v zalogi knjigarne Amer. Slovenec:
VERSKE IN NABOŽNE KNJIGE

BERILA IN EVANGELIJI, za nedelje, praznike in imenitnejše godove celega leta.....	\$2.00
BREZ VERE. Devet govovor o neveri. Dr. M. Opeka	35c
DUHOVNE VAJE, za duhovnike. Urb. Nežmah	\$1.00
DEKLETOM. I. zvezek. Krščansko življenje. Dr. A. B. Jeglič	45c
JAGNJE BOŽJE. 12 govovor o daritvi sv. maše. Dr. M. Opeka	60c
JEDRO KATOL. NAUKA. And. Einspieler	95c
JERUZALEMSKI ROMAR. Dr. F. Lampe	30c
KAM? Fantom in dekletom spisal Dr. F. Lampe	95c
KATHEZE ZA PRVENCE	35c
KNJIGA O MARIJI. Spomin na prvi slov. Marijin kongres v Ljubljani 1. 1924	\$1.75
KRALJ VEKOV. 10 govovor o Bogu. Dr. M. Opeka	75c
KRISTUSOVO ŽIVLJENJE IN SMRT. I. in 2. del meh. vezava. St. Kocijančič. Vsk del po	75c
KRIZANA USMILJENOST ali življenje sv. Elizabete. Dr. A. Stele	\$1.00
KRŠČANSKI NAUK ZA PRVENCE	35c
KRŠČANSKO KATOLIŠKO NRAVOSLOVJE. F. Kosec	75c
LEGENGE, o sv. Francišku in druge. Ks. Meško	75c
LURŠKI CUDEŽI. Francosko spisal H. Lasser	75c
MALA CVETKA MARIJINA. D. M. Brumat	\$1.25
MLADENICEM. I. zvezek. Obramba vere. Dr. A. B. Jeglič	45c
MESTO NA GORI. 14 govovor o cerkvi. Dr. M. Opeka	\$1.25
MOST V ŽIVLJENJE. And. Cadež	75c
O KRŠČANSKI VZGOJI MLADINE. Okrožnica sv. očeta Pija XI.	35c
OB SKRIVNIH VIRIH. Dr. Jos. Jeraj. Pouk za življenje	60c
OD BLAGOSLOVLIV	75c
O DVEH GREHIH. Trinajst govovor za moralo. Dr. Mih. Opeka	60c
PAMET IN VERA. J. M. Seigerschmed. Slovenskemuo narodu v potrdilo njegove vere	25c
PASTIRSKI LISTI. Ant. Mart. Slomšek	25c
PETER BARBARIĆ, vzoren hrvaški mladenič, vzor mladeničem slovenskim. P. A. Puntingam. S. J.	95c
PODROBNI NAČRT ZA POUČEVANJE VERONAUKA na ljud. šolah. A. Cadež	25c
POTA MARIJINA. Kratka šola lepoga življenja za družbenice. Dr. Miroslav Brumat	75c
PREMIŠLJEVANJE O BOŽJEM SRCU JEZUSOVEM	60c
PREMIŠLJEVANJE O ŽIVLJENJU NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA za vse dneve celega 1. l. del	\$1.00
PRIDIGE. Mart. Avšič	\$1.00
PRILIKE PATRA BONAVENTURA v pojasnjevanje raznih verskih in nraavnih krščanskih resnic.	35c
PRI NAJBOLJSEM PRIJATELJU. Franc Bernik. \$1.00	\$1.00
RAZLAGANJE CERKVENEGA LETA ali slovenski Gofine. Msgr. Val. Podgore	\$1.50
SESTRA BIGNINA KONSOLATA FERRENO. Nje življenjepis	50c
SIRAHOVE BUKVE	\$1.00
SONCE IN SENCA. Dr. A. Tominec	\$1.00
SV. CIRIL IN METOD. A. Mart. Slomšek	50c
SPOLNUJ ZAPOVEDI. Fr. Bernik. 1. in 2. knjiga.	50c
SVETI KRIŽEV POT sv. Leonarda Porto-Mavriškega	15c
SV. TOMAŽ AKVINSKI. Dr. Angelicus. Življenjepis	75c
UMETNOST V BOGOČASTNI SLUŽBI. J. Flis.	\$1.00
VEČERI OB LEMANU. Prof. M. Moravski. S. J.	65c
VODNIK MARIJANSKI. Navodilo za vodstvo Marijine družbe	75c
IZ LUČI IN TEME. E. Gangl	50c
VSTAJENJE DUŠE. 25 govovor za prerod. Dr. M. Opeka	\$1.00
ZORNICI PRVEGA SV. OBHAJILA. And. Križič	\$1.00
ZA RESNICO. 18 obrambnih govovor. Dr. M. Opeka	50c
ZGODBE SV. PISMA. Dr. Jan. Ev. Křpek. 1. in 2. del. Vezane v papirnate trde platnice, vsak del po	\$4.00
Fino vezane v usnje, vsak del po	\$7.50
ŽENINOM IN NEVESTAM. Dr. A. B. Jeglič	25c
ŽIVLJENJE SVETNIKOV IN SVETNIC. Matija Torkar. 1. in 2. del. Vsk del po	\$2.50

PESMI IN POEZIJE

BISERNICE iz belokranjskega narodnega zaklada. Ivan Šašelj. 1. in 2. del. Vsk del po	75c
BRSTJE IZ VRTA SLOVENSKEGA PESNIŠTVA. Dr. Jos. Lovrenčič	50c
CVETJE NA POTI ŽIVLJENJA. M. Elizabeta O. S. Urs.	\$1.00
ČRNA GORA. Pripovedna pesem	25c
GORSKE PRAVLJICE. Jože Lovrenčič	40c
GORSKI VENEC vladike črnogorskega Petra II. Petroviča-Njegoša	50c
HOMERJEVA ILIADA. I. — VI. spev in VII. — XII. spev. Vsk	50c
IZBRANE PESMI. Ant. Funtek	50c
IZ MOJE CELICE. M. Elizabeta O. S. Urs.	\$1.00
JEVENJIJ ONJGIN. A. S. Puškin. Roman v verzih	50c
JOB IN PSALM 118. S. Gregorčič	\$1.00
KOZBAR. Izbrane pesmi Tar. Ševčenka	\$1.00
KORENITIM KRITIKOM LJUBSKIM. J. T. Turkuš	25c
KITICA MOJIH. B. Maister	75c
PESMARICA. Zbirka narod. pesmi	50c
PESMI. Jos. Cimperman	75c
PESMI. J. T. Turkuš	25c
PESMI V NEDELJE CELEGA LETA. L. Dolinar	50c
POEZIJE FRANCETA PREŠERNA	65c
POEZIJE. Frank Levstik	\$1.00
POEZIJE. S. Gregorčič. I. del	75c
IV. del	\$1.00
POEZIJE. Zamejski	50c
PSALMI. Iv. Vesel	75c
RIMSKI VERZI. Dr. Mih. Opeka	50c
SLOVENSKE BALADE IN ROMANCE. C. Golar	75c
SLOVENSKE LEGENDE. A. Medved	50c
SLUTNJE. Iv. Albrecht	35c
STRUNAM SLOVO. B. Miran (J. Stritar)	40c
SOTOR MIRU. Silv. Sardenko	75c
VALENTIN VODNIK, svojemu narodu	15c
ZBIRKA PESMI. Simon Gregorčič	50c
ZLATOROG. Planinska pravljica. R. Baumbach	50c

RAZNE KNJIGE

KATOLIŠKI SHOD V LJUBLJANI 1. 1923	\$1.00
KOLEDAR DRUŽBE SV. MOHORJA, za 1. 1921	20c
LETOPIS LJUBLJANSKE ŠKOFIJE, za 1. 1924	50c
NOVA VELIKA, arabska sanjska knjiga. Ilustrovana s slikami	\$2.00
Brez slik	\$1.00
MALA SANJSKA KNJIGA	45c
III. SLOV. KATOL. SHOD V LJUBLJANI 1. 1906	35c

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order, bančnem draftu ali v znakmah. Knjige pošljamo poštne proste. Vsa naročila pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. 22nd STREET CHICAGO, ILL.

O TEM IN ONEM

BACILI SO ZA ZDRAVJE NEODHODNO POTREBNI in skoraj vedno se morajo nevarni vsiljivci umakniti.

Časi, ko smo mislili, da so bacili brezpogojni sovražniki človeštva, so sicer minili, da pa utegnejo biti čuvaji njegovega zdravja, je vendarle eno izmed presenetljivih odkritij zadnjih let. To odkritje je napravil frankfurtski bakteriolog profesor Niszle. Ta je nekoč podrobneje raziskal nastanek nekih črevesnih katarjev in je pri tem ugotovil, da so v črevesju vse mogoče bacili, samo tako zvani, kolibacil, ki živi v večini ljudi kot nedolžen zajedalec v črevih, je manjkal popolnoma ali pa so našli samo degenerirane eksemplarje tega bacila. Nadaljnje raziskovanje je ugotovilo, da je baš nedostajanje tega bacila omogočilo drugim bacilom, da so se lahko razmnožili in to je bilo vzrok obolenja.

Ti kolibacili, ki so ljudem neškodljivi, imajo namreč to lastnost, da ne trpijo drugih sosedov poleg sebe. Če se poskusijo drugi bacili naseliti v njih okoliših, nastane med temi najmanjšimi bitji silovita uničevalna vojna. Vsiljivce kolibacil obkrožijo in jih morijo s strupenimi izločinami. Pri poskusih na umetnem redivu ni nikoli dolgo trajalo, da so se razširili na vse redivo.

Včasi pa se zgodi, da ti bacili obolijo in izgubijo svojo moč. Tedaj je prilika za druge bacile, da se razširijo po črevesju. Posledice čuti človek sam, kajti zmagoviti vsiljivci so većinoma nevarni povzročitelji bolezní. Tako se pojavijo črevesni katarji, kožni ekcemi, vnetja sklepov itd.

Kolibacili si po nekem času običajno zopet opomorejo, zlasti če jih podpre zdravnik s primernim ravnanjem. Prof. Niszle si je omislil umetne kulture posebno krepkih in zdravih kolibacilov. Če niti dieta niti zdravlila ne pomagajo bolniku, mu da dozo te bakterijske kulture

BLAZNIKOVE Pratike
ZA LETO 1933
smo prejeli te dni in jih že razposiljamo. Pratika stane **20c** s poštino vred.
Razpečevalcem, ki jih narroče najmanj en ducat, dobijo poseben popust.
Naročila je poslati na:
Knjigarna Amer. Slovenec
1849 W. 22nd Street, CHICAGO, ILL.

DRUŽINSKA PRATIKA
ZA LETO 1933
je tudi dospela te dni in je na razpolož vsem, ki si jo željijo nabaviti.
—Letošnja Družinska Pratika je zelo zanimiva. Ilustrovaná je z 22 slikami. Slike predstavljajo: 1. Skupino mlaticev iz Orehovca pri Kostanjevici. 2. Slika Ribnice na Dolenjskem. 3. Pogled na Žiri na Gorenjskem z novo cerkvijo. 4. Šoštanj pri Tolpolišci. 5. Notranjščina škofjeloške cerkve. 6. Logarjeva dolina. 7. Pudob pri Starem trgu. 8. Znameniti kraj Nadlesk pri Ložu ter druge razne slike. — Tudi druga vsebina je zelo zanimiva in zato priporočamo vsem, da si to Pratico čimprej mogoče nabavijo, dokler ne bo razprodana. Stane s poštino vred **20 CENTOV** ter se naroča od:
KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE
BOŽIČNA DARILA
svojim domačim v stari kraj je bolje, da pošljete malo preje, kakor pozno zadnji teden. Čemu plačevati posebne stroške za brzovav? Ako pošljete pravočasno si vse to prihranite. Mi pošljamo denar v stari kraj zanesljivo in točno brez vsakega odbitka po dnevnem kurzu. Denar prinese poštar direktno na dom prejemnikov. Včera smo računali:

DINARJI:	LIRE:
100 din	\$ 1.95
250 din	\$ 4.40
500 din	\$ 8.25
1000 din	\$16.25
2500 din	\$40.00
5000 din	\$79.00
100 lir	\$ 5.75
200 lir	\$11.40
300 lir	\$16.60
400 lir	\$22.00
500 lir	\$27.00
1000 lir	\$52.75

Za izplačila v ameriških dolarjih:
Za izplačilo \$ 10.00 morate poslati \$ 10.80
Za izplačilo \$ 20.00 morate poslati \$ 21.00
Za izplačilo \$ 30.00 morate poslati \$ 31.10
Za izplačilo \$ 50.00 morate poslati \$ 51.30
Za izplačilo \$ 100.00 morate poslati \$ 102.50
Prejemniki dobijo izplačila v dolarjih.

JOHN JERICH
1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.
Društva — Trgovci — Posamezniki
dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.
Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.